

ERÜ kirjanduslik mälumäng 2025

Küsimused koostasid Külli Lorents, Irina Golenkova, Krista Visas

Pärnu Keskraamatukogust

1. Millise sündmuse tähistamiseks on 2025. aastal välja antud kogumik „Sa peaksid rohkem lugema”, mis koosneb 20 ilukirjanduslikust mõttepäevikust? Vihje õigele vastusele annab raamatu alapealkiri. 2p

Vastus: Ajakirja „Värske Rõhk” 20. sünnipäev. Alapealkiri „Värske Rõhu päevikute raamat“

2. Kes on see luuletaja, kes on loomegrupeeringu Pöial on jala Alaska ainus liige, 2022. aasta Betti Alveri debüüdi-preemia nominent, 2023. aasta Euroopa luuleprõmmu tšempion. Ta on võitnud 2019. aastal „Prima Vista“ festivalil kirjanduslike karikatuuride võistluse. Autor on kasutanud ka pseudonüümi Marek Marmor. Küsime luuletaja nime ja tema debüütluulekogu pealkirja. 2p

Vastus: Joonas Veelmaa, „Alaska“;

3. Küsime ühe tuntud raamatu autorit ja pealkirja. Teos on inspireerinud paljusid pop-ikoone, näiteks 1974. aastal ilmunud David Bowie album „Diamond Dogs“ on loodud selle teose mõjul. Küsitud raamatust 75 aastat hiljem ilmunud Sandra Newmani teost „Julia“ võib kriitikute sõnul nimetada algupärandi suhtes taktitundeliseks ning teravmeelseks paralleelteoseks. Küsitud autori nime kannab ka üks asteroid. 2p

Vastus: George Orwell, „1984“;

4. 2024. aasta sügisel oli Pärnu Uue Kunsti Muuseumis tekstiilikunstnik Christi Küti autorinäitus, kus oli väljas ka üks nn „laulev vaip“, millel on kujutatud ühe muusikateose noodid. Antud muusikateost on sel aastal olnud põhjust eriti tihti esitada. Küsime teose heliloojat ja pealkirja. 2p



Vastus: Arvo Pärt „Ukuaru valss“;

5. Sel aastal esilinastus dokumentaalfilm armastatud lastekirjanikust Leelo Tunglast, nimetage filmi täpne pealkiri. 1p

Vastus: Leelo: Ükskord me naerame niikuinii;

6. Sel aastal tähistasime ühe kireva elukäiguga laste õiguste eest võitleja 80. sünnipäeva. Ta pärineb kuninglikust perekonnast, vaatamata ebatervislikule toitumisele on väga heas füüsilises vormis, võib öelda, et ta on sama tugev kui tema isa. Riietumisstiili võib nimetada boheemlaslikuks, ta ei karda välja öelda oma arvamust. 1p

Vastus: Pipi Pikksukk e Pipilota Viktuaalia Rullkardiine Piparmünta Eefraimitütar Pikksukk;

7. Sel aastal tähistavad oma esimest juubelit 2 Pärnust pärit klassivenda. Esimene neist on avaldanud oma luuletusi ja sõnamänge kuues raamatus. Ta on Terje Annusveri raamatu „Heegelda endale kaisupoliitik“ saatetekstide autor. Lisaks on ta ajakirjanik, arvamustoimetaja, kirjanduskriitik ja 2012-2018 on olnud ühe ministri konsultant. Talle on omistatud presidendi poolt Valgetähe V klassi teenetemärk (2016). Teine küsitav alustas tõlkijana, temalt on ilmunud nii luulet kui proosat lastele ja täiskasvanutele. Ta on pälvinud mitmeid autasusid. 2010 „Siugja sulepea auhind“, 2016 Prantsusmaa Kunstide ja Kirjanduse Ordeni rüütlikraad. 2024. aastal omistati talle Tallinna „Aasta õppija“ tiitel. 2p

Vastus: Kaupo Meiel ja Indrek Koff;

8. 2025. aastal andis žürii, mille koosseisu kuulusid Sirel Heinloo, Hanneleele Kaldmaa, Eva Noon ja Tiina Põldmaa välja 15 000 euro suuruse kirjandusauhinna. Väidetavalt on see suurim rahaline auhind Eestis väljaantavate kirjanduspreemiade hulgas. Nimetage see auhind ja autor ning teos, mille eest see omistati. 3p

Vastus: Eesti naiskirjanduse auhind, Carolina Pihelgas „Lõikejoon“;

9. Sel aastal tähistasime tuntud raamatuillustraatori Siima Škopi 105. sünniaastapäeva. Küsime, kes oli kunstnikule modelliks Lumivalgekese tegelaskuju joonistamisel? Küsitav on olnud Vanemuise opereti näitleja, ühe tuntud dirigendi abikaasa ja ühe laulja ema. Lumivalgekese Abikaasa ja tütre nimed annavad 2 lisapunkti. 3p

Vastus: Nieves Redi, Nieves Klas (1966-1968), hiljem Nieves Lepp. Eri Klasi abikaasa ja Diana Klasi ema. /Raamat „Siima Škop“, 2010

10. Triinu Laane ja Marja-Liisa Platsi lasteraamat „Luukere Juhani juhtumised“ („*John the Skeleton*“), jõudis Kirkuse kirjandusauhinna (*The Kirkus Prize*) laste- ja noortekirjanduse kategooria kuue finalisti hulka. Tegu on esimese korraga, kui eesti autorite teos on jõudnud selle maineka Ameerika kirjandusauhinna finaali. Küsime, kes tõlkis raamatu inglise keelde. Küsitav on ka „Hõbevalge“ ingliskeelse tõlke autor. 1p

Vastus: Adam Cullen

11. Linnaruuminäitus „Poeetiline Pärnu“ koosneb 13 Pärnust kirjutatud luuletustega tahvlist. Ühel tahvlil on luuletus „Treibu, Pärnu tuviõun“. Allpool ka üks salm

luuletusest. Luuletus on pühendatud sordiaretajale ja Pärnu Poeglaste Gümnaasiumi prantuse keele õpetajale Jules Treboux'ile (1834-1915), kes elas Pärnus Roosi tänaval. Selle aasta jaanuaris esietendus luuletuse autorile pühendatud Kaili Viidase lavastus. Kes on luuletuse autor ja lisapunkte annavad lavastuse nimi ja õunasordi rahvapärane nimetus. 3p

Üks kauge maa ja kauni keele loits –
Kas neid sa pakud meile selles õunas?
Kõik terenduste viinamäed seal lõunas
ja Pärnu pärnapuude õieuits!

Vastus: Ellen Niit; „Elleni sekund“, lambanina

12. 1979. aastal ilmunud raamatus saime tuttavaks selliste tegelastega nagu Beebilõug, Pontšik, Ulmik ja Noonius. 2025. aastal jõudsid meieni sama seltskonna uued seiklused. Nimetage mõlema raamatu pealkirjad ja autor. 3p

Vastus: Olimar Kallas, „Kolm lugu“, „Eksam XXI sajandisse; Kõik said kokku Kribuldis“.

13. Selle aasta 23. oktoobril tähistatakse Soome kirjaniku Simo Tapio Puupponeni 115. sünniaastapäeva. Eestis on ühe tema teose järgi tehtud ka populaarne tel lavastus. 1959. aastal on talle omistatud ka Eino Leino kirjandusauhind. Mis on tema kirjanikunimi? Teose pealkiri annab lisapunkti. 2p

Vastus: Aapeli „Üle linna Vinski“.

14. 2025. aasta suvel esietendus Rummu karjääris väga eriline Kinoteatri lavastus, mis põhines tuntud klassikalisel teosel. Palun nimetage lavastuse pealkiri, teose pealkiri millel see põhineb ja mille poolest oli see lavastus eriline. 3p

Vastus: Lavastuse pealkiri oli „Romula ja Julia“ alapealkirjaga „Mootorite tragöödia“. Lavastus põhines Shakespeare'i näidendil „Romeo ja Julia“. Eriline oli lavastus selle poolest, et tegelasteks olid inimeste asemel 16 erinevat rasketehnika masinat.

15. Selle aasta 14. märts tõi ühte Eesti kirjandusperekonda topeltröömu. Kaks ühe perekonna liiget said Kultuurkapitali kirjanduspreemia erinevates kategooriates. Kes on need kirjanikud ja mille eest nad preemia said? 4p

Vastus: Paul-Eerik Rummo - ilukirjanduslik tõlge võõrkeelest eesti keelde. Tõlkis inglise keelest eesti keelde James Joyce'i raamatu "Ulysses".

Viiu Härm - vabaauhind raamatu "Ilmatuga" eest

Mitu meetrit pikk on raamatuaastavaip – **17**

Nimetage autorihüvitusfondi laenutushüvituse maksimummäär 2024. aasta eest – **7924**

Mitu autorit sai kõrgeimat hüvitist – **33**

Kui suur oli rahvaraamatukogude elektrooniliselt registreeritud laenutuste arv, mille põhjal hüvitis arvestati – **4 018 019**

Kirjanikest oli populaarseim Ilmar Tomusk, mitu laenutust? – **30 928**